

Відповідь
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
На зауваження і рекомендації, викладені у проєкті експертного висновку ГЕР
щодо акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми 1657 «Астрономія», за першим рівнем вищої освіти
за спеціальністю 104 «Фізика та астрономія»

Київський національний університет імені Тараса Шевченка дякує Галузевій експертній раді за виконаний аналіз акредитаційної справи і надає свої коментарі до окремих рекомендацій.

<i>Критерій</i>	<i>Проєкт експертного висновку ГЕР</i>	<i>Відповідь КНУТШ</i>
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми Рівень відповідності (експертна група) Рівень В Рівень відповідності (ГЕР) Рівень В	<i>ГЕР рекомендує запровадити зрозумілу і прозору інтерактивну систему комунікації із стейкхолдерами всіх рівнів для безперешкодного обміну інформацією про оцінки освітньо-професійної програми, обговорення пропозицій щодо її вдосконалення.</i>	<p>Університет приділяє велику увагу взаємодії і спілкуванню з роботодавцями, створена спеціальна структура: «Відділ сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками», покликана узагальнити наявний досвід комунікації, рекомендувати нові форми взаємовідносин з випускниками і роботодавцями.</p> <p>В рамках реалізації ОПП Астрономія здійснювався неперервний контакт з організаціями НАН України, які є основним роботодавцем - від обговорення ОПП на етапі її створення і рецензування, до залучення провідних фахівців, як викладачів окремих дисциплін, керівників бакалаврських робіт студентів, їх участі в атестації випускників ОПП.</p> <p>Водночас Університет висловлює здивування - чому питання інтерактивної системи комунікації із стейкхолдерами ГЕР обговорює в контексті критерію 1.</p> <p>Пропонуємо зняти рекомендацію</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми Рівень відповідності (експертна група)	Освітньо-професійна програма передбачає вибір здобувачами вибіркового освітнього компонент із двох блоків (по 15 дисциплін кожен, об'єм блоку становить 57 кредитів), та однієї 3-х кредитної дисципліни із 6-ти пропонованих. Таким чином, загальна кількість кредитів, відведених для дисциплін вільного вибору, становить 30. Проте забезпечення можливості повноцінного формування індивідуальної освітньої траєкторії підтверджене частково, оскільки зміст ОПП не вказує на	<p>Ми не згодні з рекомендацією. Повторювати в кожній освітній програмі процедури передбачені ключовими, обов'язковими для всіх документами Університету з організації навчального процесу абсолютно недоречно. Жодної потреби щось з цього приводу додатково вносити в програму немає .</p> <p>Робочі програми освітніх компонент всіх ОПП фізичного факультету знаходяться у відкритому доступі на сайті факультету і здобувачі мають можливість отримати</p>

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР)</p> <p>Рівень В</p>	<p>можливість вільного вибору дисциплін з інших ОП, хоча така процедура передбачена положеннями університету (https://space.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2021/09/%E2%84%9612-polozhennya-pro-realizacziyu-studentamy-prava-na-vilnyj-vybir.pdf та https://space.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2021/09/%E2%84%9613-instrukcziya-z-reyestracziyi-ta-roboty-studentiv-vilnyj-vybir.pdf. До того ж, серед переліку вибіркових ОК ВКП 1 - ВКП 6 дві освітні компоненти ідентичні за назвою (ВКП 2 та ВКП -5 "Геліофізика"), зміст їх встановити не вдалося, оскільки робочі програми дисциплін з такою назвою не оприлюднені. У загальній інформації про освітню програму самооцінки спеціалізацій не зазначено, проте блочний вибір здобувачам пропонується відповідно до двох спеціалізацій ("Астрономія" та ""Геліофізика і планетарні системи"), що зазначені у тексті освітньо-професійної програми.</p> <p><i>Рекомендація: При наступному перегляді освітньо-професійної програми передбачити в ній урегулювання процедури вільного вибору здобувачами дисциплін з інших освітніх програм та забезпечити здобувачам процедуру ознайомлення з переліком та змістом таких дисциплін</i></p>	<p>відповідну інформацію, деталі - будуть раді повідомити викладачі і співробітники відповідної кафедри.</p>
<p>Критерій 3.</p> <p>Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	<p>Відповідність підкритерію підтверджено частково. Умови визнання результатів навчання, отриманих у інших вітчизняних та іноземних закладах освіти і наукових установах, регламентовані "Положенням про реалізацію прав на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка" (https://space.univ.kiev.ua/wp-</p>	<p>Університет не розуміє з яких причин у проекті висновку ГЕР зазначено: «Відповідність підкритерію підтверджено частково». Фраза «Експертною групою встановлено недостатню поінформованість здобувачів про можливості зрахування результатів навчання в рамках академічної мобільності, хоча доступ до відповідних матеріалів закладом забезпечено» не є свідченням наявності якихось проблем чи недоліків. Ті здобувачі освіти, які проходять навчання в інших ЗВО в</p>

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>Рівень відповідності (експертна група)</p> <p>Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР)</p> <p>Рівень В</p>	<p>content/uploads/2021/09/%E2%84%9617-polozhennya-pro-poryadok-realizaciyi-prava-na-akademichnu-mobilnist.pdf), «Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» https://vstup.knu.ua/userfiles/files/instruction.pdf, наказом ректора від 12.07.2016 року за №603-22 "Про затвердження Порядку проведення в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg , а також Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/RVoFflU). Експертною групою встановлено недостатню поінформованість здобувачів про можливості зарахування результатів навчання в рамках академічної мобільності, хоча доступ до відповідних матеріалів закладом забезпечено.</p> <p><i>Рекомендація: Розробити оптимальну технологію якісного інформування здобувачів про можливості зарахування результатів навчання в рамках академічної мобільності.</i></p>	<p>рамках академічної мобільності добре проінформовані про можливості зарахування результатів навчання, здобутих під час візиту і на практиці користуються цими можливостями – вони, разом із відповідальним за мобільність з факультету, формують і підписують інд.план на період мобільності, у якому чітко визначені можливостями зарахування. Студенти мають змогу ознайомитись з відповідними документами у відкритому доступі: «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р.» http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk; Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://cutt.ly/RVoFflU). Те що студент який навіть не цікавився питаннями мобільності не знає про можливість пере зарахування дисциплін це абсолютно природно – люди як правило не чують інформації яка їх не цікавить.</p> <p>Просимо зняти фразу про частковість і рекомендацію.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>Підкритерій підтверджено частково. Значна частина робочих програм освітніх компонент потребує суттєвого оновлення посилань на новітні джерела, зокрема ті, що містять результати наукових досліджень викладачів ОПП.</p>	<p>Університет не розуміє з яких причин у проекті висновку ГЕР зазначено: «Відповідність підкритерію підтверджено частково».</p> <p>Робочі програми освітніх компонент ОПП переглядаються щороку, викладачі вносять зміни, викликані новими тенденціями і досягненнями науки, а також посилання на методичні матеріали, посібники і</p>

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>Рівень відповідності (експертна група)</p> <p>Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР)</p> <p>Рівень В</p>	<p><i>Рекомендація: Забезпечити оновлення методичних матеріалів робочих програм освітніх компонент, зокрема, шляхом врахування результатів наукових досліджень викладачів.</i></p>	<p>підручники авторства викладачів кафедри та університетів України.</p> <p>У фундаментальних науках внесок кожного вченого, навіть нобелівського лауреата, складає менше тисячної частки знань, здобутих поколіннями попередників. Твереза самооцінка має бути на першому місці при підготовці методичних і навчальних матеріалів.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Рівень відповідності (експертна група)</p> <p>Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР)</p> <p>Рівень В</p>	<p>Форми та критерії оцінювання студентів визначаються низкою регламентуючих документів («Положення про організацію освітнього процесу» (http://surl.li/hzls), «Положення про курсові та кваліфікаційні роботи (проекти)» (http://surl.li/euuz)) і детально роз'яснені у змісті робочих програм дисциплін. Проте ЕГ з'ясувала, що інформування студентів про їх успішність здійснюється за зверненнями до викладача, що обмежує встановлення та прогнозування здобувачами кількісних показників їх навчання. Погоджуємося також із побажанням ЕГ про доцільність запровадження динамічного розкладу занять та електронних журналів із диференційованим рівнем доступу студентів, викладачів та адміністрації. Особливо такі заходи мають ефект в сучасних нестабільних умовах організації навчального процесу. Відповідність підкритерію підтверджена частково.</p> <p>Згідно Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 10– Природничі науки спеціальності 104 – Фізика та астрономія, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1075, атестація</p>	<p>На наш погляд, рекомендація відноситься, швидше, до організації освітнього процесу на факультеті. Найкращий розклад – стабільний і який неухильно виконується. На жаль, реалії трьох останніх років вносять і сюди небажаний динамізм – зміни в розкладі, викликані обставинами непереборної сили, вносяться в цифровий розклад (Excel), студенти оперативно інформуються співробітниками деканату через електронні канали зв'язку – пошта, Telegram, Viber та ін.</p> <p>Дійсно, при дистанційному навчанні, паперові журнали академічної групи втратили свій сенс. Однак, кожен викладач має аналог журналу в цифровій чи паперовій формі, де фіксується відвідування занять, поточна успішність, результати контрольних робіт і колоквиумів. Студенти інформуються про їх індивідуальні здобутки в процесі навчання і, обов'язково, перед іспитом. Чи є необхідність створювати спеціальні електронні журнали з ієрархією доступу до інформації – вирішувати навчально- методичній комісії ЗВО чи, може, навіть, МОН. Очевидно, це потребуватиме додаткових матеріально-технічних затрат.</p> <p>Висновок про те що наявність за ОП двох форм атестації замість однієї, передбаченої стандартом, є невідповідністю стандарту просто вражає. Змушені</p>

Критерій	Проект експертного висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
	<p>здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи або атестаційного екзамену. В ОПП передбачено обидві форми атестації, що, загалом, формально суперечить відповідності вимогам стандарту. Вважаємо, що відповідність підкритерію підтверджена частково.</p> <p><i>Рекомендація: ЗВО запровадити динамічний розклад занять та електронні журнали академічних груп із диференційованим рівнем доступу студентів, викладачів та адміністрації.</i></p>	<p>нагадати шановному члену ГЕР який готував проект висновку що стандарт встановлює мінімальні вимоги до програми, що ЗВО має повне право запроваджувати додаткові форми підсумкової атестації. Враховуючи це сподіваємось що в остаточному тексті висновку названої вище тези не буде, так само як не буде і висновку про частковість відповідності.</p> <p>Просимо вилучити і зауваження і рекомендацію.</p>
<p>Критерій Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Рівень відповідності (експертна група)</p> <p>Рівень В</p> <p>Рівень відповідності (ГЕР)</p> <p>Рівень В</p>	<p>7. <i>Рекомендація: Розглянути можливості оновлення матеріально-технічного забезпечення процесу реалізації освітньо-професійної програми.</i></p>	<p>Існуюче матеріально технічне забезпечення дозволяє реалізувати завдання ОПП на достатньо високому рівні. Активно використовується обладнання організацій НАНУ. Глобалізація науки дає змогу використовувати в освітньому процесі та наукових дослідженнях дані, отримані на найбільших телескопах світу і на міжнародних космічних апаратах.</p> <p>Звісно, хотілось би мати в Університеті все обладнання на рівні світових стандартів. Хороша рекомендація, спробуємо скористатися після Перемоги.</p>